

Δ2. ΑΣΙΑ: Φυσικό περιβάλλον...

Η Ασία είναι η μεγαλύτερη ήπειρος του πλανήτη, αφού αποτελεί το 1/3 περίπου της συνολικής στερεάς επιφάνειας της Γης. Το βορειότερο τμήμα της βρίσκεται πολύ κοντά στον Βόρειο Πόλο, το νοτιότερο πολύ κοντά στον Ισημερινό, ενώ ορισμένα νησιωτικά τμήματά της βρίσκονται στο νότιο ημισφαίριο.

► Μπορείς να βρεις ανάμεσα σε ποιους παραλλήλους και ποιους μεσημβριούς εκτείνεται η Ασία;

Εντόπισε στον χάρτη της Ασίας

- Τα ψηλότερα βουνά της.
- Τα μεγαλύτερα ποτάμια της.
- Τις μεγαλύτερες λίμνες της.
- Τις μεγαλύτερες ερήμους της.

Ιμαλαία: Στην κατοικία του χιονιού

Τα Ιμαλαία είναι ο μεγαλύτερος ορεινός όγκος του πλανήτη, με μήκος 2.500 χλμ. Στην πραγματικότητα, δεν πρόκειται για μία αλλά για τρεις, σχεδόν παράλληλες μεταξύ τους οροσειρές, που σχηματίζουν ένα τείχος ανάμεσα στην Ινδική Χερσόνησο και στο οροπέδιο του Θιβέτ. Η πρώτη από τις οροσειρές, η οποία βρίσκεται προς την πλευρά της Ινδίας, αποτελείται από βουνά που φτάνουν μέχρι τα 1.000 μ., σκεπασμένα με τροπικά δάση. Πίσω ακριβώς από αυτά βρίσκεται η δεύτερη οροσειρά, τα μικρά Ιμαλαία, που φτάνουν μέχρι τα 5.000 μ. Η τρίτη οροσειρά, τα μεγάλα Ιμαλαία, αποτελείται από βουνά που έχουν ύψος πάνω από 4.500 μ. Σ' αυτή βρίσκεται το Έβερεστ με 8.848 μ.

Οι κορυφές των Ιμαλαίων, που χάνονται μέσα στα σύννεφα, δίνουν την εικόνα ενός κόσμου ανεπηρέαστου από την πρόοδο του ανθρώπου. Οι γηγενείς τα θεωρούν κατοικία των θεών τους, αλλά και του φοβερού χιονάνθρωπου «γέτι».

Τα Ιμαλαία είναι η «μητέρα» των μεγαλύτερων ποταμών της Ασίας και ταυτόχρονα το μεγαλύτερο φυσικό εμπόδιο. Το έντονο ανάγλυφό τους δυσκολεύει τη μετακίνηση ανθρώπων και προϊόντων.

Αναβαθμίδες ρυζιού

Πάνω από 2.000 χρόνια οι Αϊφούγκο, που ζουν στις απόκρημνες πλαγιές του νησιού Λουζόν στις Φιλιππίνες, καλλιεργούν ρύζι σε υψόμετρο 1.500 μ. Οι πέτρινες αναβαθμίδες, οι οποίες ακολουθούν τη γραμμή του βουνού, δημιουργούν τα επίπεδα που είναι απαραίτητα για την καλλιέργεια του ρυζιού και τη μετακίνηση ανθρώπων και ζώων. Το νερό σ' αυτές μεταφέρεται από τις πηγές με ένα πολύπλοκο σύστημα άρδευσης, αποτελούμενο από κανάλια χαραγμένα πάνω στην πέτρα και από κούλους σωλήνες μπαμπού.

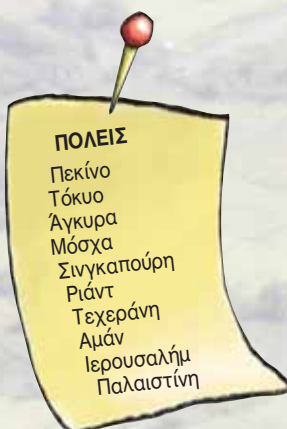
Στον «Δρόμο του Μεταξιού»

Από το 130 π.Χ. και για πολλούς αιώνες ο «Δρόμος του Μεταξιού» ήταν ένα τεράστιο δίκτυο εμπορικών διαδρομών μέσα από ερήμους, κινούμενες αμμοθίνες, δύσβατα μονοπάτια, στέπες, πόλεις και περάσματα που είχαν χαραχθεί σε μερικά από τα πιο αδιάβαστα βουνά του κόσμου, το Παμίρ, το Ινδοκούς και το Καρακορούμ. Η εμπορική αυτή αρτηρία ήταν μία από τις σημαντικότερες του κόσμου, καθώς συνέδεε την Κίνα, την Ινδία, τη Μέση Ανατολή και την Ευρώπη. Από τον δρόμο αυτόν δε διακινήθηκαν μόνο μετάξι, χρυσός, πολύτιμες πέτρες και άλλα αγαθά, αλλά και γνώσεις, εμπειρίες, πολιτισμοί, θρησκείες. Στο διάβα του χρόνου ο «Δρόμος του Μεταξιού» έγινε σύμβολο επαφής Ανατολής - Δύσης. Από τον δρόμο αυτόν έφτασε ο βουδισμός στην Κίνα. Τον ίδιο δρόμο ακολούθησαν αιώνες αργότερα οι νεστοριανοί μοναχοί, οι οποίοι αποκάλυψαν στον Ιουστινιανό ένα από τα πιο «προστατευμένα μυστικά» της ιστορίας, την παραγωγή του μεταξιού. Από τον ίδιο δρόμο κι ο Βενετός Μάρκο Πόλο πραγματοποίησε το ταξίδι του στην Ανατολή.

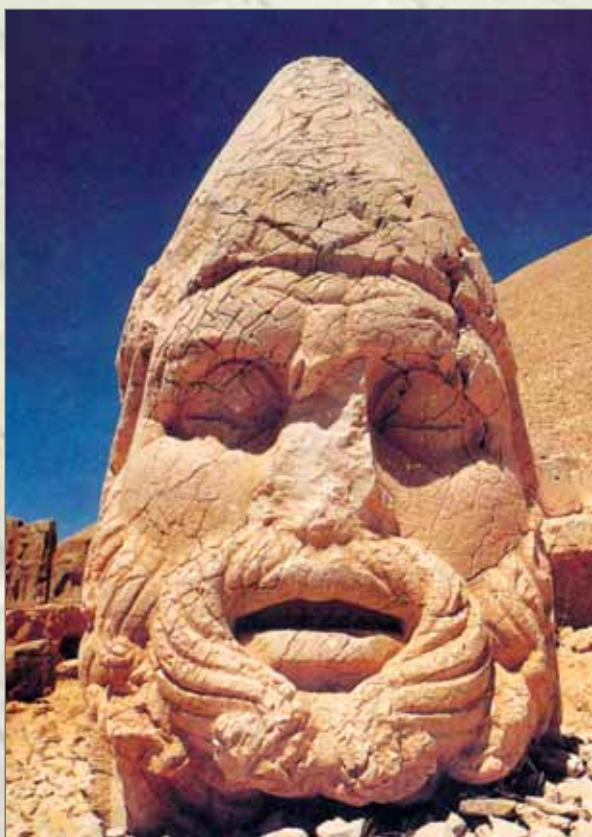
- Δες τον «Δρόμο του Μεταξιού» στον χάρτη του Τετραδίου Εργασιών. Ποια σημερινά κράτη διασχίζει; Βρες πληροφορίες για κάποια από τα ορεινά περάσματα και προσπάθησε να περιγράψεις μια δική σου περιπέτεια.

Πόλεις...

- ▶ Μπορείς να εντοπίσεις και να γράψεις το κράτος στο οποίο ανήκει καθεμία από τις ακόλουθες πόλεις;

- ▶ Διάλεξε μία από τις σύγχρονες πόλεις της διπλανής στήλης. Μπορείς να αναζητήσεις και να φέρεις στην τάξη φωτογραφίες που περιγράφουν τη ζωή σ' αυτήν;

Μεσοποταμία

Η Μεσοποταμία θεωρείται το λίκνο του πολιτισμού. Καταλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα του σημερινού Ιράκ και μέρος της Συρίας. Η ύπαρξη νερού σε μια κατά τα άλλα άνυδρη περιοχή ήταν ο κινητήριο μοχλός για την εγκατάσταση των λαών εκεί. Κάθε λαός δανειζόταν στοιχεία του πολιτισμού των άλλων και δημιουργούσε πάνω σ' αυτά. Αρχικά οι Σουμέριοι, γύρω στην 4η π.Χ. χιλιετία, έχτισαν τις πρώτες οργανωμένες πόλεις. Στην ίδια περιοχή αναπτύχθηκαν ο βαβυλωνιακός και ο ασσυριακός πολιτισμός και βασίλεψαν ο Χαμουραμί και ο Ναβουχοδονόσορ. Στην εποχή τους χτίστηκε η φημισμένη πόλη της Βαβυλώνας, οι κρεμαστοί κήποι της οποίας θεωρήθηκαν ένα επίτευγμα, δεδομένου ότι στη νότια Μεσοποταμία δεν υπήρχε σχεδόν καθόλου βλάστηση. Σ' αυτή την περιοχή γεννήθηκε η γραφή, εφευρέθηκε ο τροχός, το ημερολόγιο, τα μέτρα και τα σταθμά, αναπτύχθηκαν τα βαβυλωνιακά μαθηματικά.

Αργότερα στη Μεσοποταμία εγκαταστάθηκαν οι Άραβες και η δυναστεία των Αββασιδών. Το 758 μ.Χ. ο χαλίφης Αλ Μασούρ έχτισε τη Βαγδάτη. Τα αραβικά μαθηματικά απλώθηκαν παντού, η αστρονομία, η ιατρική και η φιλοσοφία άνθησαν. Η παρακμή άρχισε με τους Μογγόλους και τους Οθωμανούς και ολοκληρώθηκε όταν η Μεσοποταμία μοιράστηκε σε ζώνες επιρροής μεταξύ Άγγλων και Γάλλων.

Το Σινικό Τείχος

Για εκατοντάδες χρόνια στα βόρεια σύνορα της σημερινής Κίνας χτίζονταν τείχη. Ο λόγος ήταν να κρατηθούν μακριά από τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις οι νομάδες εχθροί από τον βορρά. Οι εργασίες για την κατασκευή του μεγάλου Σινικού Τείχους ξεκίνησαν στις αρχές του 3ου π.Χ. αιώνα. Στην πορεία των εργασιών η θέση του τείχους άλλαζε ανάλογα με το πώς άλλαζαν τα σύνορα της χώρας. Τη σημερινή του μορφή την έλαβε επί της δυναστείας των Μινγκ (14ος - 16ος αι.), όταν κύρια απειλή των συνόρων της αυτοκρατορίας ήταν οι Μογγόλοι. Το ύψος του είναι 8 μ. και το μήκος του 5.000 μ., αντί 16.000 μ. που ήταν ο αρχικός σχεδιασμός. Είναι το μοναδικό ανθρώπινο μνημείο που είναι ορατό από τη Σελήνη. Απέκτησε την προσωνυμία το «μεγάλο κοιμητήριο» λόγω των χιλιάδων ανθρώπων που πέθαναν προσπαθώντας να το κατασκευάσουν.

Υπερσιβηρικός σιδηρόδρομος

Η ιδέα για την κατασκευή του υπερσιβηρικού ανάγεται το 1891, όταν τσάρος της Ρωσίας ήταν ο Αλέξανδρος Γ', ενώ η ολοκλήρωση του έργου επιτεύχθηκε το 1905 υπό την πίεση των ιστορικών εξελίξεων (ρωσοϊαπωνικός πόλεμος). Στη σημερινή του έκταση το έργο ήταν έτοιμο το 1916.

Ο υπερσιβηρικός σιδηρόδρομος ξεκινά από τη Μόσχα, περνά από το Γιαροσλάβ (λιμάνι στον Βόλγα), το Εκατερινεμπούργκ στα Ουράλια, το Ιρκούτσκ κοντά στη νότια άκρη της λίμνης Βαϊκάλη, το Χαμπάροφσκ και φτάνει έως το Βλαδιβοστόκ. Από 'δώ μπορεί κανείς να μεταβεί με φέρι-μπότ στο λιμάνι Νιγκάτα, στη δυτική ακτή της Ιαπωνίας.

Η υπερσιβηρική γραμμή είναι η λιγότερο δημοφιλής διαδρομή για τους ταξιδιώτες. Είναι η μοναδική σιδηροδρομική γραμμή που διασχίζει τη μεγαλύτερη χώρα στον κόσμο από τη Δύση έως την Ανατολή. Ολόκληρη η διαδρομή εξυπηρετείται από ένα ρωσικό τρένο, το οποίο αναχωρεί από τη Μόσχα κάθε δεύτερη μέρα.

▶ Ακολούθησε στον χάρτη τη διαδρομή του υπερσιβηρικού, βρες τα σημερινά κράτη από τα οποία περνάει, αναζήτησε πληροφορίες γι' αυτά και προσπάθησε να περιγράψεις το ταξίδι.

